

Taiteen
perusopetus

Musiikin laajan oppimäärän opetus- suunnitelma

Astetta enemmän
gradia.fi

GRADIA

Sisällys

1 Oppilaitoksen toiminta-ajatus.....	3
2 Oppilaitoksen arvot ja oppimiskäsitys.....	3
2.1 Arvot.....	3
2.2 Oppimiskäsitys.....	3
3 Opetuksen tavoitteet	4
3.1 Yleiset tavoitteet	4
3.2 Musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitealueet	4
4 Opintojen laajuus ja rakenne	5
5 Varhaisiän musiikkikasvatus ja valmennusryhmät.....	5
6 Perusopinnot	5
6.1 Tavoitteet perusopinnoissa	6
7 Syventävät opinnot.....	7
7.1 Tavoitteet syventävissä opinnoissa.....	7
7.2 Esimerkkejä syventävien opintojen lopputyön vaihtoehdoista.....	8
8 Musiikin hahmottaminen (Muha)	9
8.1 Musiikin hahmottamisen perusopinnot.....	9
8.2 Musiikin hahmottamisen syventävät opinnot	9
9 Toimintakulttuuri	9
9.1 Oppimisympäristöt.....	10
9.2 Työtavat.....	10
9.3 Lisäopinnot, intensiiviopetus ja aikuisten opetus	10
10 Oppimisen arviointi	11
10.1 Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	11
10.2 Musiikin perusopintojen todistus	12
10.3 Musiikin laajan oppimäärän päättötodistus	12
11 Osaamisen tunnistaminen ja hyväksi lukeminen	12
12 Oppimäärän yksilöllistäminen	12
13 Opintojen aloittaminen	13
14 Yhteistyö ja kehittäminen	13

1 Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta musiikissa ja tanssissa Gradia Jyväskylässä. Opetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta L 633/1998 ja asetukseen A813/1998 sekä opetushallituksen 20.9.2017 vahvistamiin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin. Gradia Jyväskylä järjestää taiteen perusopetuksen lisäksi myös lukiokoulutusta ja ammatillisia tutkintoja, joita ovat ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto sekä erikoisammattitutkinto.

Toimintamme tavoitteena on edistää hyvän taidesuhteen syntymistä ja kehittää oppilaidemme valmiuksia luovaan ja monipuoliseen musiikin ja tanssin harrastamiseen sekä alan ammattiopintoihin. Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta. Opetus antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua musiikkialan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

2 Oppilaitoksen arvot ja oppimiskäsitys

Musiikin perusopetus perustuu käsitykseen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Opetuksessa pyritään oppilaslähtöisyyteen ja kannustavuuteen. Keskeistä on tukea ihmisenä kasvamista, ajattelun taitoja ja luovuutta. Opetuksen kannustava ilmapiiri ja yhteiset tavoitteet vahvistavat uteliaisuutta ja iloa musiikista.

Musiikki on kommunikaatiota, jossa taito, tieto, tunne, ilmaisu ja vastaanottaminen yhdistyvät. Oppiminen on vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Opetuksen lähtökohtana on humanistinen ajatus siitä, että jokainen ihminen on arvokas ja ainutkertainen yksilö ja voi vaikuttaa oman elämänsä rakentumiseen.

2.1 Arvot

Musiikin perusopetuksen työyhteisö korostaa arvoinaan välittämistä, joka näkyy käytännössä avoimuutena, toisten huomioon ottamisena ja hyvinä käytöstapoina. Moninaisuuden kunnioittaminen ja tasa-arvon edistäminen antavat meille vahvuutta perustehtävämme toteuttamiseen.

Musiikin perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta.

2.2 Oppimiskäsitys

Musiikin perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Jokainen oppilas on samanarvoinen toisten kanssa kehittäessään itseään. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden psykologinen ja sosiaalinen vuorovaikutus sekä yksilön ja ympäristön välisen vuorovaikutuksen merkitys oppimisessa.

Oppiminen ymmärretään kokonaisvaltaiseksi muutokseksi. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Oppilas rakentaa tietonsa ja taitonsa jo hallussaan olevan pohjatiedon ja osaamisensa tukemana. Oppimisprosessissa hyödynnetään oppilaan kokemuksia ja elämyksiä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova asenne ovat opetuksemme perusta. Oppilasta ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen.

Oppimiskäsityksemme mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Musiikin tuottama ilo, kasvu ja kehitys motivoivat opiskelemaan uutta jatkuvasti ja pitkäjänteisesti. Oppimisprosessin aikana saatava kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolinen, myönteinen ja realistinen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Oppilaan oma pitkäjänteinen panos on tärkeää hyvän musiikkisuhteen syntymisessä. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta.

3 Opetuksen tavoitteet

3.1 Yleiset tavoitteet

Musiikin perusopetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Musiikin perusopetuksen laaja oppimäärä antaa valmiudet sekä hakeutua ammatilliseen koulutukseen että jatkaa harrastusta itsenäisesti. Huomioimalla oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet sekä kunnioittamalla hänen valintojaan vahvistamme opiskelumotivaatiota ja tuemme hyvän musiikkisuhteen syntymistä.

Oppilas saa opintojen edetessä käsityksen omista tiedoistaan ja taidoistaan säännöllisissä henkilökohtaisissa keskusteluissa opettajan kanssa sekä toimiessaan osana ryhmää. Hän oppii valikoimaan, tulkitsemaan ja yhdistämään uutta opittua aiemmin oppimaansa. Tavoitteena on auttaa oppilasta kehittymään kokonaisvaltaisesti tiedon, tunteen, kokemuksen, tahdon ja taidon harjoittamisen avulla. Musiikin perusopetus vahvistaa oppilaan identiteetin rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Opetuksen tavoitteena on luoda oppimisen iloa. Opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä oppimisesta ja taiteesta nauttimiseen. Oppilasta innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Eri aistien käyttö, kehollisuus sekä aktiivinen vuorovaikutus ympäristön kanssa tukevat taideaineiden oppimista. Tämän vuoksi tavoitteenamme on myös innostaa oppilasta laajentamaan kokemuksiaan taiteen eri lajeista ja tutustumaan musiikin ja tanssin lisäksi muun muassa teatteri- ja mediataiteen sekä visuaalisten taiteiden ilmaisukeinoihin.

3.2 Musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitealueet

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

4 Opintojen laajuus ja rakenne

Gradia tarjoaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Opintojen laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintoja 800 tuntia ja syventäviä opintoja 500 tuntia. Laskennallinen tunti sisältää opiskelua opettajan ohjauksessa, omaa harjoittelua sekä tutustumista monipuolisesti ympäröivään musiikkiin. Oppilaan opintopolku toteutuu henkilökohtaisena oppilaan taitojen, tietojen, valintojen, opetusmenetelmien ja oppimäärän tavoitteiden mukaisesti. Oppilas voi aloittaa perusopinnot suoraan tai osallistua mahdollisiin varhaisiin musiikkiopintoihin, muskari ja musiikin valmennusryhmät, ennen perusopintoja.

Varhaisiän musiikkikasvatus 0-7-vuotiaat -> Musiikin valmennusryhmät 6-9-vuotiaat

Musiikin perusopinnot tasot I-VI (800 tuntia) -> Musiikin syventävät opinnot (500 tuntia)

5 Varhaisiän musiikkikasvatus ja valmennusryhmät

Gradia toteuttaa varhaisiän musiikkikasvatusta ja musiikin valmennusryhmiä omissa tiloissa Suomalaisella musiikkikampuksella sekä yhteistyökumppaneiden tiloissa. Varhaisiän musiikkikasvatuksen tehtävänä on herkitää lapsi vastaanottamaan musiikkia. Näitä valmiuksia kehitetään musiikin ja leikin keinoin, elämyksellisesti ja tavoitteellisesti. Leikin avulla oppimisvalmiudet lisääntyvät ja lapsi kehittyy motorisesti ja kognitiivisesti. Lorut, laulut, kuuntelu, soittaminen, liikkuminen ja tanssi antavat improvisointia hyödyntäen tähän paljon vaihtelevia mahdollisuuksia.

Lapsi oppii keskittymään musiikkiin, saa siitä elämyksiä ja alkaa ilmaisemaan itseään musiikillisesti ikäkautensa mukaisesti. Musiikin elementit: melodia, tempo, rytmi, harmonia, sointiväri, muoto ja dynamiikka tulevat lapselle tutuiksi. Lapsi saatetaan musiikin ja soitinten maailmaan hänen luovuuttaan ja omaa ilmaisuaan painottaen. Musiikillisten taitojen ohella kehittyvät sosiaaliset taidot.

Niveltävänä portaana musiikin perusopintoihin kuuluvat valmennusryhmät, joissa 1-2 lukuvuoden aikana oppilas tutustuu soittoharrastukseen ja opiskelee oman instrumenttinsa alkeita. Valmennusryhmiä ovat muun muassa musa- ja bändiseikkailu sekä eri instrumenttien soitinvalmennusryhmät. Oppilas voi siirtyä perusopintoihin myös suoraan.

Eri ikäryhmien osalta tarkemmat opintosisällöt löytyvät oppilaitoksen verkkosivuilta www.gradia.fi/musiikkijatanssi

6 Perusopinnot

Musiikin perusopinnot koostuvat kuudesta opintokokonaisuudesta. Kukin opintokokonaisuus sisältää pääaineen instrumenttiopintoja, yhteismusisointia sekä musiikin hahmottamisen opintojaksoja. Yhden opintokokonaisuuden valmiuksia opiskellaan oppilaan kehitysvaiheesta ja pääaineesta riippuen joustavasti. Opinnot toteutetaan viikoittaisena opetuksena, erilaisina periodeina tai projekteina sekä mahdollisesti yhteistyönä muiden oppilaitosten kanssa. Oppilaan ja opettajan vuorovaikutus on keskeistä opintopolun suunnittelussa, tavoitteiden asettamisessa ja arvioinnissa. Oppilaalla on mahdollisuus anoa sivuainetta saavutettuaan opinnoissa tason III. Suoritettuaan tasot oppilas saa todistuksen laajan oppimäärän mukaisesti suoritetuista perusopinnoista.

Opetus voidaan toteuttaa pienryhmäopetuksen ja yksilöopetuksen yhdistelmänä. Opintoihin kuuluu aina myös yhteismusisointia eri kokoonpanoissa. Musiikin hahmottamisen (muha) sisältö pyritään integroimaan mahdollisimman laajasti käytäntöön. Musiikkikampuksen laaja konserttitoiminta tulee tutuksi ja esiintymistaidot kehittyvät seuraamalla muiden esityksiä sekä esiintymällä itse. Musiikin hauska yhdessä tekeminen avaa kokonaisen musiikin maailman ja luo kivijalkaa pitkäjänteiselle harrastamiselle.

Perusopintojen VI opintokokonaisuutta ja syventävät opinnot

Musiikki I-III (400 tuntia)	Musiikki IV-VI (400 tuntia)	Musiikin syventävät opinnot (500 tuntia)
<ul style="list-style-type: none"> - Instrumentti - Yhteismusisointi - Musiikin hahmottaminen - Integrointia 	<ul style="list-style-type: none"> - Instrumentti - Yhteismusisointi - Musiikin hahmottaminen - Valinnaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteita tukevat opinnot henkilökohtaisten valintojen mukaisesti - Lopputyö

6.1 Tavoitteet perusopinnoissa

Opetus on tavoitteellista ja perustuu Opetushallituksen valtakunnallisten musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelmaperusteiden neljään tavoitealueeseen. Tavoitteiden ja sisältöjen painottuminen eri oppiaineissa on kuvattu kunkin omissa taitotauluissa.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteiden väliseen vuorovaikutukseen

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuuloita sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitystapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisiä ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja

7 Syventävät opinnot

Musiikin laajan oppimäärän syventävien opintojen aloittaminen edellyttää oppilaalta sitä, että oppilas on suorittanut musiikin laajan oppimäärän perusopinnot tai hänellä on muutoin saavutetut musiikin perusopintojen osaamistavoitteita vastaavat tiedot ja taidot. Valinnaisuus lisääntyy musiikin syventävissä opinnoissa, sillä syventäviä kursseja voi valita rajattomasti työpajatarjottimelta koko opintojen ajan. Yhteiset opinnot rakentuvat seuraavista: pääinstrumentin opinnot, yhteismusisointi, lukuvuoden mittainen työpaja (musiikin kiitorata) sekä lukukauden mittainen musiikin hahmottamisen (muha) työpaja. Syventäviin opintoihin kuuluu lopputyö, jonka tavoitteet ja toteutustapa suunnitellaan yhdessä instrumenttiopettajan kanssa. Se voi sisältää solistisia näyttöjä instrumenteissa, yhteismusisointipainotuksen, omia sävellyksiä, sovituksia, tallenteita tai projektin. Lopputyöhön voi sisältyä konsertin suunnittelu, toteutus ja teosesittelyjen tuottaminen. Syventävien opintojen suorittamiseen kuluu keskimäärin 2- 4 vuotta.

Musiikin ammattiopintoihin tai vahvaan harrastuspohjaan tähtääville opiskelijoille suositellaan osallistumista useampaan musiikin hahmottamisen ja yhteismusisoinnin työpajaan. Mahdollisimman monipuoliset musiikin ja tanssin opinnot, erityisesti säestystaitojen opinnot, antavat hyvän pohjan hakea esimerkiksi musiikkikasvatuksen opintoihin.

7.1 Tavoitteet syventävissä opinnoissa

Opetus on tavoitteellista ja perustuu Opetushallituksen valtakunnallisten musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelmaperusteiden neljään tavoitealueeseen (ohessa). Oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt löytyvät taitotauluista.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suunnittelemaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittamaan taitoja kehittävässä ohjelmistossa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulon- suojelusta musisoimissaan

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan muusikkoutensa kehittämisessä

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

7.2 Esimerkkejä syventävien opintojen lopputyön vaihtoehtoista

1. Yksi pääinstrumentti: Syventävien opintojen näyttökonsertti pääinstrumentissa (voi sisältää yhteismusisointia).
2. Kaksi pääinstrumenttia: Perusopintojen instrumenttiopinnot -näyttösuoritus kahdessa instrumentissa.
3. Yhteismusisointi: Osallistuminen opintoaikana yhteensä kuuteen yhteismusisointiperiodiin esiintymisineen syventävien opintojen tasolla musisoivassa kokoonpanossa
4. Musiikkiprojekti: Yksin tai ryhmässä valmistettu musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittava projekti. Työtapa: Laulaminen, soittaminen, luova tuottaminen (säveltäminen, sovittaminen, improvisointi, taiteiden välisyys). Musiikkianalyysi, musiikin kirjoittaminen ja teknologian hyödyntäminen voi olla osa projektia. Sävellys- tai sovitusprojekti voi olla jo olemassa olevan musiikin esittämiseen painottuvaa projektia suppeampi.
5. Lukion musiikkidiplomi: yhteistyössä oppilaan koulun kanssa toteutettava syventävien opintojen lopputyö

8 Musiikin hahmottaminen (Muha)

Musiikin hahmottamisen opinnot jakautuvat perus- ja syventäviin opintoihin. Niitä opiskellaan pääsääntöisesti muha-ryhmissä, mutta musiikin opintojen alkuvaiheessa musiikin hahmottamista voidaan vaihtoehtoisesti opiskella myös osana instrumenttiopintoja. Musiikin rakenteiden hahmottaminen, nuotinluku- ja nuotista laulamisen taito sekä sisäinen kuulon kehittäminen ovat muun muassa musiikin hahmottamisessa opiskeltavia asioita. Musiikin luova tuottaminen on tärkeä osa monipuolista musiikin hahmottamisen opiskelua. Musiikkia tuotetaan luovasti oppilaiden yksilöllisten tavoitteiden pohjalta ja eri tavoin omia soittimia ja teknologiaa hyödyntäen. Musiikin hahmottamisen tavoitteet ja sisällöt on kuvattu tarkemmin muhan taitotauluissa.

8.1 Musiikin hahmottamisen perusopinnot

Musiikin hahmottamisen (Muha) perusopinnot jakautuvat kuuteen tasoryhmään ja ne suoritetaan oppilaan omasta valmiudesta riippuen 4 – 6 lukuvuoden aikana. Perusopinnoissa keskitytään omaan instrumenttiohjelmaan sekä länsimaiseen taidemusiikkiin, jota täydentävät muut musiikkikulttuurit. Muha-ryhmissä käsiteltävän musiikin valintaan osallistuvat myös oppilaat. Opinnoissa edistyminen edellyttää pitkäjänteistä opiskelua ja säännöllistä osallistumista opetukseen. Tasoilla I - II musiikin hahmottamisen opinnot voidaan integroida osaksi instrumenttitunteja.

8.2 Musiikin hahmottamisen syventävät opinnot

Musiikin hahmottamisen syventävät opinnot koostuvat Musiikin kiitoradasta sekä valinnaisista opinnoista. Musiikin kiitorata on lukuvuoden mittainen musiikin hahmottamisen kokonaisuus. Tämän jälkeen aloitetaan syventävien opintojen lopputyön valmistelu, joka pitää sisällään vähintään lukukauden mittaisen musiikin hahmottamisen työpajan. Lopputyö rakentuu tavoitteiden, kiinnostuksen, vahvuuksien ja henkilökohtaisten valintojen mukaisesti syventävien opintojen työpajatarjottimelta, jotka kestävät kukin yleensä yhden lukukauden. Instrumentti- ja hahmottamisen opettajat auttavat löytämään sopivan opintokokonaisuuden tavoitteisiin nähden.

9 Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen toimintakulttuuri luo hyvät edellytykset oppimiselle ja yhteiselle tekemiselle. Sen keskeisenä tavoitteena on varmistaa välittävän ja kunnioittavan vuorovaikutuksen sekä aitojen kohtaamisten toteutuminen toiminnassamme. Toimintakulttuuri vaikuttaa niin oppilaidemme kuin sidosryhmiemme kokemukseen osallisuudesta ja opetuksemme laadusta. Pyrimme avoimeen ja rakentavaan vuorovaikutukseen sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Yhdessä tekemällä vahvistamme yhteisöllisyyttä, jokaisen toimijan osallisuutta ja sitoutuneisuutta - sinnikkyydestä palkitaan ja onnistumisista iloitaan.

Musiikillisten tavoitteiden moninaisuus ymmärretään rikkaudeksi ja ihmisen kyvyt joustaviksi ja muuttuviksi. Toiminnassa oppilaslähtöisyys, oppivan organisaation ja tiimityöskentelyn periaatteiden toteuttaminen sekä johtamisen jatkuva kehittäminen ovat meille tärkeitä asioita. Ne varmistavat sen, että meillä toteutuvat yhdessä tekemisen lisäksi myös yhdessä ajattelemisen, keksimisen ja kehittäminen. Jokaisen yksilön ainutlaatuinen panos rikastuttaa oppimis- ja työympäristöä.

Taiteen perusopetuksen johtamisen tehtävänä on varmistaa arjen sujuvat käytännöt sekä pitää osaltaan huolta oppimista ja työntekoa tukevan toimintakulttuurin säilymisestä ja kehittymisestä tavoitteiden mukaisesti. Gradian musiikin perusopetuksen toimintakulttuuriin kuuluu oppilaitoksen sisäinen yhteistyö erityisesti tanssin perusopetuksen, musiikin alan ja media-alan perustutkintojen kanssa sekä muiden Gradian koulutusalojen kanssa. Strateginen kumppanuus osana Suomalaista musiikkikampusta ja sen mukainen yhteistyö Jyväskylän

ammattikorkeakoulun musiikin ja Jyväskylän yliopiston musiikin laitoksen kanssa on näkyvä osa oppilaitoksemme toimintaa. Lisäksi teemme tiivistä yhteistyötä muun muassa koulujen ja erilaisten kulttuuriorganisaatioiden kanssa.

9.1 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöinä toimivat Suomalainen Musiikkikampus sekä yhteistyökumppaneiden tilat. Opetuksessa käytetään ja tutkitaan myös verkkopedagogiikan ja musiikkiteknologian tarjoamia oppimisympäristöjä.

Gradian musiikin perusopetuksen oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne seuraavat aikaansa ja ovat innostavia kohtaamispaikkoja niin taiteen perusopetuksen oppilaille kuin toisen ja korkeasteen opiskelijoillekin. Suomalainen musiikkikampus ja Gradian monipuoliset käytänteet tarjoavat edellytykset aktiiviselle työskentelylle.

Otamme oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä huomioon oppilaan oman musiikillisen maailman sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuvan oppimisen. Teemme aktiivista ja monialaista yhteistyötä eri toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. Yhteistyöllä pyrimme laajentamaan ja monipuolistamaan oppimisympäristöjämme. Oppimisympäristön laajeneminen oppilaitoksen ulkopuolelle tuo mukanaan sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi musiikkiopintoja.

9.2 Työtavat

Opetuksen lähtökohtana ovat musiikin alalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Työtapojen valinnassa opetuksen lähtökohtana ovat niin oppimäärän tavoitteet kuin oppilaan omat tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Tavoitteiden yhteinen sopiminen ja niiden perusteella valitut työskentelytavat vahvistavat oppilaan omatoimisuutta ja tukevat motivaatiota. Oppilalle rakentuu henkilökohtainen opintopolku, jossa omat valinnat lisääntyvät opintojen edetessä. Mitä enemmän oppilas osallistuu ja panostaa musiikkiopintoihinsa, sitä enemmän Gradia tarjoaa.

Opetusta järjestetään yksilö- ja pienryhmäopetuksena sekä isommissa kokoonpanoissa: soittaen, laulaen, kuunnellen, liikkuen, itsenäisesti työskennellen ja teknologiaa hyödyntäen. Opetus tarjoaa mahdollisuuksia kokemukselliseen ja yhteisölliseen oppimiseen, vuorovaikutustaitojen kehittymiseen sekä monipuoliseen ilmaisuun. Yhteismusisointiin tarjotaan monenlaisia vaihtoehtoja.

Yhteistyö musiikin, tanssin ja media-alan välillä on säännöllistä mm. produktioiden, tapahtumien ja yhteisten opintosäiltöjen kautta. Opetuksessa pyritään taiteiden väliseen integrointiin yhdistämällä esim. kuvataiteen ja draaman työtapoja musiikkiin. Työtapojen monipuolisuutta edistetään myös hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Opintojen edetessä henkilökohtaisen opetuksen ja harjoittelun määrä kasvaa sekä yhteistyö muiden taiteiden alojen kanssa lisääntyy. Lisäksi oppilas saa tilaisuuksia yksilölliseen ja omatoimiseen työskentelyyn.

9.3 Lisäopinnot, intensiiviopetus ja aikuisten opetus

Edistyneillä oppilaille on mahdollisuus suorittaa instrumentin solistisia lisäopintoja. Lisäopinnoista sovitaan yhdessä instrumentinopettajan kanssa.

Intensiiviopetus on niitä oppilaita varten, joiden motivaatio, valmiudet, harjoittelumäärät ja tavoitteet ovat korkealla, esim. ammattiopinnoissa, kilpailuissa tms. Tällöin he voivat vuodeksi kerrallaan anoa pidempää yksilötuntia.

Pääaineen opettajan johdolla suunnitellaan tavoitteiden saavuttamista parhaiten tukeva intensiivinen opintosuunnitelma yhteissoittoineen ja musiikin hahmotusaineineen. Oppilasmaksu määräytyy tunnin pituuden mukaan.

Musiikin laajan oppimäärän perus- ja/tai syventävät opinnot pyritään lähtökohtaisesti saamaan valmiiksi ennen 24 ikävuotta. Mikäli opinnot ovat vielä kesken oppilaan täyttäessä 24 vuotta on hänellä mahdollisuus jatkaa kesken olevia opintojaan vuosi kerrallaan harkinnanvaraisesti. Oppilaitos harkitsee opintojen jatko-oikeuden vuosittain ottaen huomioon opinnoissa edistymisen ja oppilaan tavoitteet. Oppilas voidaan siirtää avoimeen opetukseen, jolloin lukukausimaksu on hieman korkeampi. Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

10 Oppimisen arviointi

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin sekä opetussuunnitelman perusteissa kuvattuihin musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteisiin. Arviointi on vuorovaikutteista, mikä edistää oppilaan itseohjautuvuutta, osallisuutta, sitoutumista ja motivaatiota. Opintojen aikana kehitetään itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja, joiden avulla oppilas kykenee havainnoimaan ja analysoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä. Arviointi toteutetaan siten, että se tukee oppilaan hyvän itsetunnon ja musiikillisten valmiuksien kehittymistä.

Arvioinnin tärkeimpänä menetelmänä ovat oppilaan ja opettajan väliset suunnittelu- ja arviointikeskustelut. Osana arviointikeskustelua on oppilaan tekemä itsearviointi. Palautetta opintojen edistymisestä ja tavoitteiden saavuttamisesta annetaan oppiaineesta sekä oppilaan iästä ja osaamisen tasosta riippuen henkilökohtaisesti tai ryhmissä. Palautteenanto keskittyy työskentelyn ja kehityksen arviointiin, minkä tavoitteena on oppimisen edistäminen oppilaan vahvuuksien tunnistamisen kautta. Arvioinnilla tuetaan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun, omiin mahdollisuuksiin luottamiseen sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. Arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilaan edistymistä dokumentoidaan jatkuvasti opintojen aikana. Oppilas saa opettajiltaan säännöllisesti palautetta oppimisensa eri osa-alueilta. Osaamisteemoissa kuvattujen ja instrumenttikohtaisten osaamistavoitteiden saavuttamisen arviointiin voi arvioitavan alueen mukaisesti oman opettajan lisäksi osallistua muita oppilaitoksen opettajia. Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Laajempi oppilaan osaamisen henkilökohtainen arviointi toteutetaan sekä perusopintojen että syventävien opintojen päättövaiheessa.

Arvioinnin perusteella riittävän osaamisen saavutettuaan oppilas saa mahdollisuuden valita laajempia opintoja sekä siirtyä perusopinnot suoritettuaan syventäviin opintoihin. Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

10.1 Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyön lopputyölleen asettamat tavoitteet.

10.2 Musiikin perusopintojen todistus

Laajan oppimäärän perusopinnot suoritettuaan oppilas saa todistuksen. Todistuksessa on sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä musiikin opintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Oppilas voi myös halutessaan pyytää opinto-otteen suoritetuista musiikin opinnoistaan kesken opintojensa.

10.3 Musiikin laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan musiikin laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta musiikin perusopetuksen laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja.

11 Osaamisen tunnistaminen ja hyväksi lukeminen

Opettajan velvollisuus on tunnistaa oppilaan osaaminen ja hyväksi lukea osaaminen suoritetuksi. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnistaminen perustuu eri tavoin osoitettuun osaamiseen ja/tai selvityksiin oppilaan aiemmista opinnoista. Osaamisen tunnistaminen perustuu opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

Mikäli oppilas ei erityisen tuen tarpeen vuoksi kykene osallistumaan oppilasvalintoihin tai opiskelemaan joustavankaan opetussuunnitelman mukaisesti, opintoja voidaan yksilöllistää ja oppilaalle laatia tarpeen mukainen henkilökohtainen opetussuunnitelma.

12 Oppimäärän yksilöllistäminen

Kaikille oppilaille laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus hyödyntää annettua opetusta omista lähtökohdistaan käsin. Opintosuunnitelman yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opintoajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistettyä opetusta järjestetään oppilaitoksen opetushenkilökunnan, opetustilojen ja muiden resurssien sallimissa puitteissa. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille. Oppilaitoksen tehtävänä on pitää vanhemmat ajan tasalla opintojen etenemisestä, ja vanhempien toivotaan ilmoittavan musiikkiopintoihin olennaisesti vaikuttavista tekijöistä.

13 Opintojen aloittaminen

Musiikin perusopetuksen opintoihin voi ilmoittautua oppilaaksi koko lukuvuoden ajan. Mikäli oppilaspaikkoja on vapaana, oppilas voi aloittaa heti ilmoittaututtuaan. Vaikka mieluisinta oppilaspaikkaa ei kaikille hakijoille löytyisikään, pyritään kaikille osoittamaan jokin musiikkiharrastuksen muoto.

Oppilas voi aloittaa opiskelun musiikin varhaisiän ryhmissä, valmentavassa opetuksessa tai musiikin perusopinnoissa. Kun oppilas on valinnut valmentavassa opetuksessa oman instrumenttinsa, hän voi hakeutua kyseisen instrumentin henkilökohtaisille opetustunneille suoraan ilman erillistä ilmoittautumista. Ennen instrumentin opintojen aloittamista kyseisen instrumentin opettaja varmistaa sen soveltuvuuden hakijalle. Jos instrumentti ei jostain syystä sovellu hakijalle, hänelle voidaan ehdottaa toista sopivampaa instrumenttia. Valinnassa otetaan huomioon myös oppilaan etusijalle asettama instrumentti siten, että oppilaitoksen yhtye – ja yhteismusisointiryhmien järjestäminen olisi mahdollista. Mikäli vapaata paikkaa oppilaan toivomassa instrumentissa ei ole, voi oppilaspaikkaa jäädä odottamaan. Oppilasvalinnasta päättää rehtori.

14 Yhteistyö ja kehittäminen

Gradian musiikki ja tanssi on yksi alueen suurimmista kulttuuritoimijoista. Jatkamme oppilaitoksen vahvaa taidekasvatusperinnettä, joka juontaa jo 1980-luvulta. Gradian musiikki tekee tiivistä yhteistyötä Gradian muiden alojen kuten tanssin, median ja painoviestinnän kanssa. Suomalainen musiikkikampus ja sen toimijat Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän yliopisto ovat osa toimintaympäristöämme. Yhteistyötä tehdään lisäksi myös kaupungin kulttuuriorganisaatioiden, muiden toiminta-alueemme oppilaitosten, päiväkotien, seurakuntien, sairaaloiden, nuorisjärjestöjen, liikeyritysten, kirjaston sekä vapaan taidekentän toimijoiden kanssa.

Oppilaan harrastus ymmärretään osaksi kokonaisuutta, johon kuuluvat koti, koulu, ystäväpiiri ja mahdolliset muut harrastukset. Yhteistyötä huoltajien kanssa toteutetaan monin eri tavoin. Verkossa käytettävät oppimisympäristöt ja Wilma-oppilashallintojärjestelmä sekä arjen toiminnan näkyminen sosiaalisen median ja internetin kautta tukevat yhteistyötä. Opettajat pitävät säännöllisesti yhteyttä oppilaiden huoltajiin ja järjestävät opintoihin liittyviä tapaamisia oppilaan ja huoltajan kanssa. Toiminnan läpinäkyväksi tekeminen edistää yhteistyötä sekä sitoutumista musiikin harrastamiseen.

Gradian musiikin perusopetuksen toiminnan kehittäminen on jatkuva prosessi. Sitä arvioidaan ja kehitetään oppilaitoksen laatu- ja järjestelmän mukaisesti. Kehitämme toimintaamme myös oppilailta, huoltajilta ja yhteistyökumppaneilta saadun palautteen pohjalta. Gradia osallistuu aktiivisesti tapahtumiin ja yleiseen keskusteluun sekä tukee henkilökuntansa jatkuvaa kehittymistä. Opettajia rohkaistaan hyödyntämään koulutusmahdollisuuksia, ylläpitämään omaa ammattitaitoaan ja kokeilemaan uusia ideoita. Verkostoituminen eri alojen toimijoiden kanssa varmistaa vuorovaikutuksen yhteiskunnan kehityslinjojen kanssa. Uusia toimintatapoja kehitetään ja yhteishankkeita toteutetaan aktiivisesti.

Gradia on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnettu korkeatasoisesta ja laaja-alaisesta musiikkikasvatuksesta. Gradia vahvistaa taidekasvatuksen arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä Jyväskylän profilia kasvatuksen ja liikunnan pääkaupunkina.

Astetta enemmän
gratia.fi

GRADIA